

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ 80-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Ստեփան Ղարիբջանյան – ԽՍՀՄ գիտությունների ակադեմիայի դերը Հայաստանում գիտության կազմակերպման մեջ (1925-1945 թթ.).....	12
--	----

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ալեքսանդր Մանասյան – Ինչո՞ւ Լեոնային Ղարաբաղը (Արցախը), միջազգային իրավունքի համաձայն, չի պատկանում Ադրբեջանական Հանրապետությանը.....	21
Գարեգին Թումանյան – Աստվածաշնչի և պատմիչների տեղեկությունները Հայկական լեռնաշխարհում կիմերների ու սկյութների գտնվելու մասին....	42
Քնարիկ Ավագյան – Սիրիայի հայերի տեղաշարժը արտերկիր 2012- 2018 թթ. (Լիբանան, Թուրքիա, Հորդանան, ԱՄՆ, Շվեդիա, Ավստրալիա).....	61
Արգիշտի Վարդանյան – Վարդան Մամիկոնյանի գործունեությունը 415-442 թթ.	75
Մարիամ Հովսեփյան – Հայոց ազգային տունը, Հայկական հարցը և Կ. Պոլսի հայ պարբերականները.....	86
Արմեն Կարապետյան – Գրական, կրթական և մշակութային հարցերը «Հորիզոն» պարբերականի էջերում 1909-1910 թթ.	101
Ռոբերտ Ղևոնդյան, Թամարա Ղազարյան – Անվտանգության ապա- հովման մեխանիզմները աշխարհաքաղաքական փոխակերպումնե- րի համատեքստում.....	113
Տաթևիկ Սարոյան – Սուրճը XIX դ. վերջի և XX դ. սկզբի Հայաստանի քաղաքային առօրեականությունում.....	125
Մանե Կոնինյան – Լոզանի կոնֆերանսում «Ազգային օջախի» քննար- կումների արձագանքները պոլսահայ մամուլում («Ժողովրդի ծայն», «Ճակատամարտ», «Վերջին լուր»).....	136

ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մարգարիտա Խաչատրյան – Համաստեղի «Չալոն» պատմվածքը գրական զուգահեռներում.....	149
Սամվել Ռամազյան – Նորահայտ փաստաթուղթ «Քյոռօղլի» Էպոսի հայկական տարբերակների քննության մասին.....	163
Մարինե Սարգսյան – «Կոլտուր-ազգային ավտոնոմիան» և Վահան Տեր- յանի «Հոգևոր Հայաստանը».....	186
Լիլիթ Ծատուրյան – Շարահյուսական փոխակերպումները Վ. Պիկուլի «Ֆավորիտ» վեպի հայերեն թարգմանության մեջ.....	203

Ամայա Բարսեղյան – Բանաստեղծական խոսքի կապակցման միջոցների դրսևորումները Հ. Էդոյանի պոեզիայում.....	215
Նելլի Պետրոսյան – Խրատների դերն ու նշանակությունը Գրիգոր Լուսավորչի մի շարք երկերում.....	224

ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Անահիտ Բեքարյան – Ժակ Հակոբյանի «Կռունկը կը կանչէ» թատերախաղի ներկայացումը կանադական բեմում.....	230
Արթուր Մելիքյան – Հայոց արքա Զենոն-Արտաշեսի ինվեստիտուրայի տեսարանով հուշադրամների պատկերագրական համակարգը.....	241
Սյուզաննա Գրիգորյան, Վարդիթեր Գամաղեյան – Երուսաղեմի Սուրբ Հարության տաճարի Տիրամոր Ուշագնացության մատուռի հայկական խճանկարը.....	261

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նժդեհ Երանյան, Նուշիկ Զարիկյան, Հասմիկ Սիմոնյան – Արցախի մարդակերպ կոթողների թվագրության և գործառույթների քննությունը Նոր Կարմիրավանի պեղումների լույսի ներքո.....	271
Տիգրան Ալեքսանյան, Հարություն Բադալյան, Արտակ Հախվերդյան – Ծիսական անոթներ Տավուշ ամրոցից.....	297
Սվետլանա Պողոսյան, Կարեն Փաիկանյան – Հայ ազգային տարագիթնութագիրը.....	308
Արման Նալբանդյան – Մեղրիի Սբ Հովհաննես (Անապաստանաց) վանքի 2016-2020 թթ. պեղումներով հայտնաբերված մետաղական առարկաները.....	331

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Համո Սուքիասյան – Փաստաթղթեր «Կարմիր մոծակ» երգիծաթերթի մասին (1926-1927 թթ.).....	347
---	-----

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

Տորք Դալալյան, Լուսինե Ղուկասյան – Ռոզա Գրիգորյան. կյանքը և գիտական գործունեությունը (ծննդյան 90-ամյակի առթիվ).....	361
Արսեն Հարությունյան – Միջազգային գիտաժողով՝ «Վիմագրական մշակույթ. ժայռապատկերներից մինչև մեր օրեր».....	375
Ծովինար Արծրունի – «Հազար ու մի երգ» հայկական ժողովրդական երգերի մատենաշարի նոր հատորը.....	378

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գայանե Հարությունյան – Հոգու ժամերը. <i>Արարադ Աղասյան</i> , Բանաստեղծություններ: Ռուսական քնար (թարգմանություններ).....	381
Գայանե Հարությունյան – <i>Անուշավան Զաքարյան</i> , Օսիպ Մանդելշտամ. բանաստեղծը և Հայաստանը.....	383

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Դավիթ Գասպարյան – Անուշավան Զաքարյան (ծննդյան 70-ամյակի առթիվ).....	386
Էդիկ Մինասյան – Ստեփան Ստեփանյանց (ծննդյան 60-ամյակի առթիվ)	396

СОДЕРЖАНИЕ

К 80-ЛЕТИЮ СО ДНЯ ОСНОВАНИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЕНИИ

Степан Гарибджанян – Роль Академии наук СССР в организации науки в Армении (1925-1945).....	12
--	----

ИСТОРИЯ И ПОЛИТОЛОГИЯ

Александр Манасян – Почему по международному праву Нагорный Карабах (Арцах) не принадлежит Азербайджанской Республике?.....	21
Гарегин Туманян – Сведения Библии и историографов о нахождении киммерийцев и скифов на Армянском нагорье.....	42
Кнарик Авакян – Миграция сирийских армян за рубеж в 2012-2018 гг. (Ливан, Турция, Иордания, США, Швеция, Австралия).....	61
Аргишти Варданян – Деятельность Вардана Мамиконяна в 415-442 гг. ...	75
Мариам Овсепян – Армянский национальный дом, Армянский вопрос и армянская периодика Константинополя.....	86
Армен Карапетян – Вопросы литературы, образования и культуры на страницах журнала «Горизонт» в 1909-1910 гг.	101
Роберт Гевондян, Тамара Казарян – Механизмы обеспечения безопасности в контексте геополитических изменений.....	113
Татевик Сароян – Кофе в конце XIX в. – начале XX в. в армянской городской повседневности.....	125
Мане Конинян – Отголоски дискуссий по армянскому «Национальному очагу» на Лозаннской конференции в константинопольской армянской прессе («Жоговрди дзайн», «Чакатамарт», «Верчин лур»).....	136

ФИЛОЛОГИЯ

Маргарита Хачатрян – Рассказ Амастега «Чало» в литературных параллелях.....	149
Самвел Рамазян – Нововыявленный документ по изучению армянских версий эпоса «Кероглы».....	163
Марине Саргсян – «Духовная Армения» Ваана Теряна и «Культурно-национальная автономия».....	186
Лилит Цатурян – Синтаксические трансформации в армянском переводе романа В. Пикуля «Фаворит».....	203
Амалия Барсегян – Средства связи поэтической речи в поэзии Г. Эдоюна.....	215
Нелли Петросян – Роль и значение поучений в ряде произведений Григория Просветителя.....	224

КУЛЬТУРА И ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

Анаит Бекарян – Спектакль Жака Акопяна по пьесе «Зов журавля» на канадской сцене.....	230
Артур Меликян – Иконографическая система мемориальных монет со сценой инвеституры армянского царя Зенона-Арташеса.....	241
Сюзанна Григорян, Вардигер Гамагелян – Армянская мозаика в часовне Божьей матери храма Святого воскресения в Иерусалиме.....	261

АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОГРАФИЯ

Нжде Еранян, Нушик Зарикян, Асмик Симонян – Исследование датировки и функций антропоморфных изваяний Арцаха в свете раскопок Нор Кармиравана.....	271
Тигран Алексанян, Арутюн Бадалян, Артак Ахвердян – Ритуальные сосуды из крепости Тавуш.....	297
Светлана Погосян, Карен Пахлеванян – Характеристика армянского национального костюма.....	308
Арман Налбандян – Металлические артефакты, выявленные во время раскопок в 2016-2020 гг. монастыря Св. Ованеса (Анапастанац) в Мегри.....	331

ПУБЛИКАЦИИ

Амо Сукиасян – Документы о сатирической газете «Красный комар» (1926-1927).....	347
--	-----

НАУЧНАЯ ХРОНИКА

Торк Далалян, Лусине Креджян – Роза Григорян: жизнь и научная деятельность (к 90-летию со дня рождения).....	361
Арсен Арутюнян – Международная конференция «Эпиграфическая культура: от наскальных изображений до наших дней».....	375
Цовинар Арцруни – «Тысяча и одна песня» – новый том цикла армянских народных песен.....	378

РЕЦЕНЗИИ

Гаянэ Арутюнян – Часы для души: <i>Арапат Агасян</i> , Стихотворения. Русская лира (переводы).....	381
Гаянэ Арутюнян – <i>Анушаван Закарян</i> , Осип Мандельштам: поэт и Армения.....	383

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Давид Гаспарян – Анушаван Закарян (к 70-летию со дня рождения).....	386
Эдик Минасян – Степан Степанянц (к 60-летию со дня рождения).....	396

CONTENT

NAS RA 80TH ANNIVERSARY

Stepan Gharibjanyan – The Role of the Academy of Sciences of the USSR in Organization of Science in Armenia (1925-1945).....	12
---	----

HISTORY AND POLITICAL SCIENCE

Alexander Manasyan – Why, According to International Law, Nagorno-Karabakh (Artsakh) does not Belong to the Republic of Azerbaijan?.....	21
Garegin Tumanyan – Reports of the Bible and Historiographers About the Presence of Cimmerians and Scythians in Armenian Highland.....	42
Knarik Avagyan – The Migration of Syrian Armenians Abroad in 2012-2018 (Lebanon, Turkey, Jordan, USA, Sweden, Australia).....	61
Argishty Vardanyan – Activities of Vardan Mamikonyan in 415-442.....	75
Mariam Hovsepyan – The Armenian National House, the Armenian Question and the Armenian Periodicals of Constantinople.....	86
Armen Karapetyan – Literary, Educational, Cultural Issues on the Pages of the "Horizon" Journal in 1909-1910.....	101
Robert Ghevondyan, Tamara Kazaryan – Security Mechanisms in the Context of Geopolitical Changes	113
Tatevik Saroyan – Coffee at the end of the XIX and the Beginning of the XX Centuries in Armenian Urban Daily Life.....	125
Mane Koninyan – Reflection of Discussions Around the Armenian "National Home" at the Lausanne Conference in the Constantinople Armenian Press ("Zhogovrdi Dzayn", "Chakatamart", "Verchin Lur").....	136

PHILOLOGY

Margarita Khachatryan – The Story "Chalo" in Literary Parallels.....	149
Samvel Ramazyan – Newly Discovered Document on the Study of the Armenian Versions of the Epic "Koroglu".....	163
Marine Sargsyan – "Cultural-National Autonomy" and Vahan Teryan's "Spiritual Armenia".....	186
Lilit Tsaturyan – Syntactic Transformations in Armenian Translation of V. Pikul's Novel "The Favorite".....	203
Amalya Barseghyan – Manifestations of Poetic Speech Connection Means in H. Edoyan's Poetry.....	215
Nelli Petrosyan – The Role and Significance of Teachings in Gregory the Illuminator's Works.....	224

CULTURE AND ART HISTORY

Anahit Bekaryan – Jacque Hakobyan's <i>When the Crane Calls</i> Performances on Canadian Stage.....	230
Artur Melikyan – The Iconographical System of Memorial Coins with Armenian King Zenon-Artaxias' Investiture Scene.....	241
Syuzanna Grigoryan, Varditer Gamaghelyan – Armenian Mosaic in the Chapel of the Mother of God in Jerusalem's Church of the Holy Sepulchre.	261

ARCHAEOLOGY AND ETHNOGRAPHY

Nzhdeh Yeranyan, Noushig Zarikian, Hasmik Simonyan – Investigation of the Date and Functions of Artsakh's Anthropomorphic Stelae in the Light of the Nor Karmiravan Excavations.....	271
Tigran Aleksanyan, Harutyun Badalyan, Artak Hakhverdyan – Ritual Vessels from Tavush Fortress.....	297
Svetlana Poghosyan, Karen Pahlevanyan – Characteristics of the Armenian National Costume.....	308
Arman Nalbandyan – The Metal Objects Found at the Excavations of Saint Hovhannes Monastery of Meghri in 2016-2020.....	331

PUBLICATIONS

Hamo Sukiasyan - Documents towards the "Red Mosquito" Satirical Newspaper (1926-1927).....	347
---	-----

SCIENTIFIC CHRONICLE

Tork Dalalyan, Lusine Ghredjian - Roza Grigoryan: Life and Scientific Activity (On the Occasion of the 90th Anniversary).....	361
Arsen Harutyunyan – International Conference: "Epigraphic Culture: From Rock Carvings to our Days".....	375
Tsovinar Artsruni – "A Thousand and One Song": the New Volume of the Series on Armenian Folk Songs.....	378

LITERARY REVIEWS

Gayane Harutyunyan – Hours for soul: <i>Ararat Agasyan</i> , Poems. Russian Lira (translations).....	381
Gayane Harutyunyan – <i>Anushavan Zakaryan</i> , Osip Mandelstam: The poet and Armenia.....	383

OUR JUBILEES

Davit Gasparyan – Anushavan Zakaryan (On the Occasion of the 70th Anniversary).....	386
Edik Minasyan – Stepan Stepanyants (On the Occasion of the 60th Anniversary).....	396